

**Πολλαπλοί τύποι νοημοσύνης
και η σημασία τους για την ανάπτυξη και
την εκπαίδευση των παιδιών, τη
Συναισθηματική Νοημοσύνη
και τη Δημιουργικότητα.**

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΓΟΝΕΩΝ ΝΕΑΣ
ΣΜΥΡΝΗΣ

Μονάδα Εφηβικής Υγείας

Ανδρέας Ν. Ζεργιώτης

Δρ. Σχολικής Ψυχολογίας ΕΚΠΑ

Κοινά στοιχεία
των ορισμών
για τη
Νοημοσύνη

Μελετώντας τους διάφορους ορισμούς, προκύπτει ότι τείνει να είναι γενικώς αποδεκτό ότι

Νοημοσύνη είναι:

α. η ικανότητα του ατόμου να αφομοιώνει νέες πληροφορίες,

β. να επωφελείται από τις εμπειρίες του και

γ. να προσαρμόζεται σε νέες καταστάσεις, επιλύοντας με λογικό τρόπο κάθε είδους προβλήματα που τον απασχολούν.

Η πρώτη κλίμακα μέτρησης της νοημοσύνης

- **Ο Alfred Binet,** Γάλλος ψυχολόγος μαζί με τον συνεργάτη του Simon κατασκεύασαν την πρώτη κλίμακα μέτρησης της γενικής νοημοσύνης (1905).
- Όπως αναφέρει, **νοημοσύνη είναι μια ενιαία γενική ικανότητα που έχουν οι άνθρωποι, ανεξάρτητη από τις σχολικές ή τις περιβαλλοντικές γνώσεις, η οποία περιλαμβάνει την κοινή λογική, το πρακτικό πνεύμα, την πρωτοβουλία και την ικανότητα προσαρμογής.**

Η εξελικτική προσέγγιση της νοημοσύνης

- **Ο J. Piaget**, βιολόγος και γνωστικός ψυχολόγος, θεώρησε ότι η ανθρώπινη ανάπτυξη στο σύνολό της κυριαρχείται από τη **γνωστική ανάπτυξη**.
- Αυτός προσδιόρισε τη νοημοσύνη κυρίως ως τη **διαρκή ικανότητα προσαρμογής του ατόμου στο συνεχώς μεταβαλλόμενο εξωτερικό του περιβάλλον**.

- Πιο συγκεκριμένα, κάθε άνθρωπος, μέσα από **διαδοχικές νοητικές προσαρμογές** και με βάση τις συνθήκες του περιβάλλοντός του, τείνει προς μια κατάσταση **γνωστικής ισορροπίας**, η οποία όμως μεταβάλλεται αμέσως μόλις αλλάξουν οι εξωτερικές συνθήκες.
- Την ισορροπία αυτή την επιτυγχάνει στην αρχή της ζωής του με **αισθησιοκινητικές λειτουργίες (0 - 2 έτη)** και στη συνέχεια με διαρκώς εξελισσόμενες εσωτερικευμένες γνωστικές-νοητικές διεργασίες, με αποκορύφωμα στην ηλικία της εφηβείας που αναπτύσσει και την **αφαιρετική σκέψη**.

Ο παράγοντας g

- **O C. Spearman**, κάνοντας ανάλυση παραγόντων στις βαθμολογίες που είχαν επιτύχει οι εξεταζόμενοι σε πολλές γνωστικές κλίμακες, μπόρεσε να αποδείξει στατιστικά ότι υπάρχει ένας **γενικός παράγοντας «G» (general ability)** ο οποίος είναι κοινός σε κάθε διαδικασία μέτρησης και αξιολόγησης της νοημοσύνης -και κατ' επέκταση σε κάθε γνωστική διαδικασία- στον οποίο οφείλεται η επίδοση του ατόμου.
- Εκτός όμως από το g, ο ίδιος υποστήριξε και την ύπαρξη ενός ακόμα **φάσματος ειδικών παραγόντων ικανότητας (special ability)**, τους οποίους συμβόλισε με το γράμμα «S».

Η θεωρία της πολλαπλής νοημοσύνης

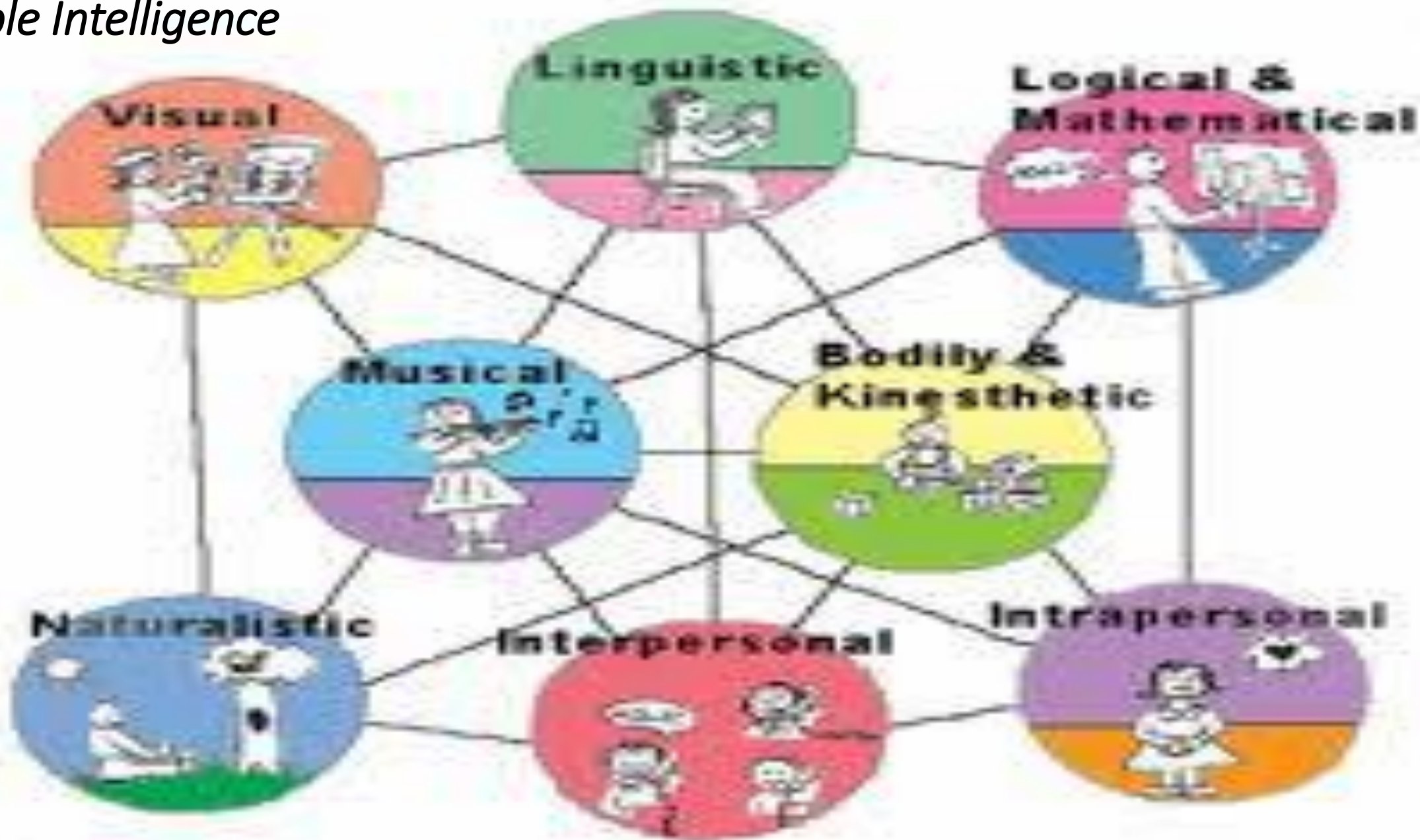
- Ο **H. Gardner** εισήγαγε τη θεωρία της **πολλαπλής νοημοσύνης** (1983) και υποστήριξε ότι η **νοημοσύνη είναι ένα σύνολο από ικανότητες και σχετικά αυτόνομα ταλέντα και νοητικές δεξιότητες.**
- Δεν αναγνωρίζει τη νοημοσύνη ως ισοδύναμη με το αποτέλεσμα που προκύπτει από τα γνωστά τεστ νοημοσύνης.

Η θεωρία της πολλαπλής νοημοσύνης

- Αξιοποιώντας τα αποτελέσματα νευρο-φυσιολογικών μελετών για τον εγκέφαλο, **διαιρεί την ανθρώπινη νοημοσύνη σε οκτώ (8) είδη**, το καθένα από τα οποία αντιστοιχεί σε **οκτώ (8) διαφορετικά πεδία της ανθρώπινης δραστηριότητας**.
- Όπως υποστήριξε μάλιστα, τα οκτώ αυτά είδη **εδράζονται και σε ξεχωριστό κέντρο του εγκεφάλου**.

Multiple Intelligence

- Ο D. Goleman, το 1995, δημοσιεύει το βιβλίο του **ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ**, όπου μεταξύ άλλων αναφέρει ότι το νοητικό πηλίκιο (IQ) επηρεάζει κατά 20% μόνο τη συνολική επιτυχία του ατόμου.
- Αντίθετα, ένα σύνολο από άλλους παράγοντες, ανάμεσα στους οποίους κεντρικό ρόλο κατέχει η **Συναισθηματική Νοημοσύνη (Emotional Intelligence)** παίζουν σύμφωνα με τον ίδιο τον μεγαλύτερο ρόλο για μια επιτυχημένη πορεία ζωής.

Νοημοσύνη
και επιτυχία
στη ζωή

Τι είναι η συναισθηματική νοημοσύνη EQ;

Είναι η ικανότητα των ανθρώπων:

- Να αναγνωρίζουν τα συναισθήματά τους όσο και τα συναισθήματα των άλλων και στη συνέχεια να μπορούν να συζητούν γι' αυτά,
- Να είναι σε θέση να κάνουν διάκριση μεταξύ διαφορετικών συναισθημάτων και να τα ονομάζουν κατάλληλα,
- Να αξιοποιούν τις συναισθηματικές πληροφορίες από το περιβάλλον τους ώστε να προσανατολίζουν σωστά τη σκέψη και τη συμπεριφορά τους, ώστε αυτή να είναι αποδεκτή και να φέρνει τα αναμενόμενα αποτελέσματα ανάλογα με τις συνθήκες και σε συγκεκριμένα πλαίσια.

Soft vs hard skills

- Μελέτες έχουν δείξει ότι τα άτομα με υψηλό δείκτη συναισθηματικής νοημοσύνης έχουν γενικότερα καλύτερη ψυχική υγεία, επικοινωνούν πιο αποτελεσματικά κι έχουν καλύτερη απόδοση στην εργασία τους καθώς και αρχηγικές ικανότητες.
- Σε μια πρόσφατη έρευνα ανάμεσα σε υψηλόβαθμα στελέχη επιχειρήσεων, απάντησαν ότι σημαντικότερο ρόλο (σε ποσοστό άνω του 55%) για μια επιτυχημένη καριέρα στελέχους, παίζουν οι λεγόμενες **soft skills** σε σχέση με τις **hard skills** (υψηλός βαθμός εξειδίκευσης και η απόκτηση συγκεκριμένων δεξιοτήτων σε σχέση με έναν επαγγελματικό τομέα).

Hard Skills

Teachable abilities or skill sets that are easy to quantify.

vs.

Soft Skills

Also known as "people skills" or "interpersonal skills."

你好吗?

Proficiency in a foreign language

A degree or certificate

Typing speed

Machine operation

Computer programming

Communication

Flexibility

Leadership

Teamwork

Time Management

Βιωματική Μάθηση

- Αριστοτέλης, Ηθικά **Νικομάχεια**

«.... Τα πράγματα που πρέπει να μάθεις να κάνεις, τα μαθαίνεις κάνοντάς τα».

Η Συναισθηματική αγωγή

- Η «**συναισθηματική αγωγή**» είναι η εκπαίδευση στην αναγνώριση, στην έκφραση και στον χειρισμό των συναισθημάτων.
- Στηρίζεται στη συναισθηματική επικοινωνία μεταξύ των ατόμων και διαπλάθει «**συναισθηματικά ευφυή**» άτομα.

ΣΥΧΝΑ ΛΑΘΗ και ΠΑΡΑΝΟΗΣΕΙΣ...

- Η συναισθηματική αγωγή αποδέχεται όλα τα συναισθήματα **όχι όμως και όλες τις συμπεριφορές.**
- Η **θέσπιση ορίων** από τους ενήλικες που εφαρμόζουν τη συναισθηματική αγωγή εστιάζεται **όχι μόνο στην μη αποδοχή καταστροφικών τρόπων εκδήλωσης συμπεριφοράς** αλλά και στη **διδασκαλία εξεύρεσης εναλλακτικών τρόπων έκφρασης των αρνητικών συναισθημάτων τους.**

Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ

- Η δημιουργικότητα περιλαμβάνει την παραγωγή νέων ιδεών ή και τον συνδυασμό ήδη γνωστών δεδομένων σε κάτι εντελώς πρωτότυπο και καινούργιο, παρέχοντας έτσι αξία στο τελικό αποτέλεσμα.
- Για τη δημιουργικότητα δεν χρειάζονται τόσο περισσότερες γνώσεις, αλλά κυρίως απελευθέρωση από στερεότυπες δομές και «αγκυλώσεις» του μυαλού, με ενεργοποίηση όλων των δυνατοτήτων καθώς και όλης της προηγούμενης γνώσης και εμπειρίας του ατόμου.

Η ανάπτυξη της
δημιουργικότητας
(think out of the box)

- Για την ανάπτυξη της δημιουργικότητας, απαιτείται απελευθέρωση της σκέψης από τα δεσμά και τα κλισέ της και η **ενεργοποίηση του συνόλου των δυνατοτήτων** που έχουν τα άτομα *κι όχι μόνο της νοημοσύνης τους.*

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ =
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ, ΠΡΩΤΟΤΥΠΙΑ,
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΣΚΕΨΗΣ &
ΕΚΦΡΑΣΗΣ!!!

ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΣΚΕΨΗ

- Οι προηγούμενες συνήθειες.
- Η έλλειψη εμπιστοσύνης στις δημιουργικές μας ικανότητες.
- Η απόλυτη εμπιστοσύνη στη λογική.
- Η τυφλή παραδοχή του αλάθητου και της αυθεντίας.
- Η επιδίωξη του τέλειου.
- Ο φόβος μήπως γελοιοποιηθούμε.
- Ο φόβος της αποτυχίας και των σφαλμάτων.
- Η επιδίωξη της σιγουριάς.

Σας ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας

